

Fråga om en kommunal nämnd kunde underlåta att handlägga en ansökan om insats enligt LSS därför att den enskilde i ansökan hade strukit ett förtryckt medgivande om att nämnden skulle få inhämta uppgifter från bl.a. Försäkringskassan och sjukvården

---

I en anmälan till JO framförde AA genom sin dotter BB klagomål mot Uppvidinge kommun. Klagomålen avsåg att det inte hade inletts någon utredning med anledning av BB:s ansökan den 8 juni 2004 om en insats enligt LSS för AA:s räkning. BB uppgav att hon hade kryssat över två rutor med rubrikerna ”Medgivande” och ”Information” på baksidan av ansökningsblanketten.

Till anmälan fogades en kopia av ansökningsblanketten och av denna framgick bl.a. följande. Avsnittet med rubriken ”Medgivande” innehåller följande text.

I samband med min underskrift medger jag att uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av rätt till begärda insatser och som är sekretessbelagda hos Försäkringskassan, Sjukvården, Barn- och Vuxenhabiliteringen, Barn- och utbildningsförvaltningen eller Socialtjänsten får inhämtas av Socialförvaltningens Handikappomsorg i Uppvidinge kommun.

Avsnittet med rubriken ”Information” innehåller följande text.

Insamlade personuppgifter kommer att registreras, lagras och användas som underlag för beslut om rätt till begärda insatser och uppgifterna kommer att behandlas i datamedia. Berörd personal kan komma att behöva ta del av de delar i utredningen som berör aktuell situation och behovsbedömning.

Av ett brev, daterat den 25 augusti 2004 och ställt till AA, från en handläggare vid socialförvaltningen, handikappomsorgen i Uppvidinge kommun, framgick följande.

Skriver till Er ang den LSS-ansökan som inkommit till Handikappomsorgen.

På baksidan av ansökan har Ni kryssat över den del som har rubriken Information /- -/-. För att kunna behandla ärendet måste vi få tillåtelse att registrera, lagra och använda de personuppgifter som insamlats. Detta görs för att utgöra det underlag som ligger till grund för beslutet. Vi dokumenterar ärendet via vårt verksamhetsstöd som är sekretesskyddat.

Kontakta mig per brev med godkännande angående ovanstående senast 040906. I annat fall kan jag inte fortsätta handlägga ansökan.

BB skrev den 4 september 2004 till LSS-handläggaren och ifrågasatte varför ansökan inte behandlades. Vid tiden för anmälan till JO hade hon inte fått något svar på sin förfrågan.

Inledningsvis inhämtade föredraganden per telefon upplysningar från socialförvaltningen i Uppvidinge kommun.

Ärendet remitterades därefter till Socialnämnden i Uppvidinge kommun för utredning och yttrande. Som remissvar överlämnade nämnden ett yttrande undertecknat av socialnämndens ordförande CC. Av yttrandet framgick bl.a. följande. (*Av bilagorna återges endast ett brev daterat den 11 oktober 2004; bilaga 4 till remissvaret; JO:s anm.*)

Ansökan från AA/BB angående insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) mottogs 040610 av socialnämnden. Ansökan vidarebefordrades till kommunens LSS-handläggare. Ansökan – se bilaga 1. Efter genomgång av ansökan försökte LSS-handläggaren vid ett flertal tillfällen kontakta AA per telefon utan att lyckas. Orsaken till telefonkontakten var att AA skulle kunna förtydliga ansökan samt att boka tid för eventuellt hembesök. Då telefonkontakt inte uppnåddes skrev LSS-handläggaren ett brev (daterat 040825, se bilaga 2) där AA ombads kontakta LSS-handläggaren så att ärendets handläggning kunde fortsätta.

040906 ankommer ett brev från AA/BB (se bilaga 3) till LSS-handläggaren med synpunkter på ärendets hantering. Brevet från AA/BB gav ingen kommentar till de frågor som LSS-handläggaren formulerat i sitt brev (bilaga 2). På grund av svårigheterna att få kontakt med AA kontaktar LSS-handläggaren DD, socialkonsulent vid länsstyrelsen, för diskussion om ärendets hantering.

LSS-handläggaren skriver ytterligare ett brev till AA daterat 041011 (se bilaga 4). Efter detta brev har AA inte tagit någon ny kontakt med LSS-handläggaren.

I all den myndighetsutövning som LSS-handläggaren gör är det av yttersta vikt att utredningsarbetet görs i samråd med den enskilde och med respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Då det aldrig tidigare inträffat att texten på LSS-ansökan om ”Medgivande” respektive ”Information” varit överkryssad var det av särskild vikt för LSS-handläggaren att få kontakt med AA för klargörande samt fortsatt utredningsarbete.

Av brevet den 11 oktober 2004 från LSS-handläggaren till AA framgick bl.a. följande.

Skriver till Dig för att din dotter har skickat in en ansökan om att Du behöver insatser enligt LSS. För att få insatser enligt denna lag måste Du själv ansöka eller någon annan som lagligt får företräda Dig. Om Du har några frågor eller mer information om LSS är Du välkommen att kontakta mig. /- - -/

BB kommenterade remissvaret och framförde ytterligare klagomål mot socialförvaltningen. Hon upplyste vidare om att AA avled den 29 december 2004.

I ett beslut den 22 december 2005 anförde *JO André* följande.

Enligt 1 § lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten skall lagen tillämpas vid behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt ett eller flera särskilda kriterier.

Enligt 2 § samma lag avses med socialtjänstverksamhet bl.a. verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade (första stycket 5).

Enligt 6 § samma lag gäller följande. Personuppgifter får behandlas bara om behandlingen är nödvändig för att arbetsuppgifter inom socialtjänsten skall kunna utföras (första stycket). Personuppgifter får även behandlas för uppgiftsutlämnande som föreskrivs i lag eller förordning (andra stycket). En registrerad person har inte rätt att motsätta sig sådan behandling av uppgifter som är tillåten enligt denna lag (tredje stycket).

Enligt 12 § 4 förordningen (2001:637) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten får en kommunal myndighet behandla personuppgifter för handläggning av ärenden om insatser och för särskilda uppgifter som följer av bestämmelserna i LSS.

Av remissvaret framgår att ansökan om insats enligt LSS inkom till socialnämnden den 10 juni 2004 och att handläggaren därefter, utan resultat, försökte nå AA per telefon. En skriftlig förfrågan skickades till AA först den 25 augusti 2004. Ett dröjsmål på två och en halv månad i detta skede av handläggningen av en ansökan är inte godtagbart.

I LSS-handläggarens brev av den 25 augusti 2004 angavs att förvaltningen behövde tillåtelse för att registrera, lagra och använda de personuppgifter som insamlats. Vidare angavs att godkännande krävdes för att LSS-handläggaren skulle kunna fortsätta handlägga ärendet. Av det som redovisats ovan framgår att en enskild inte kan motsätta sig att socialnämnden behandlar personuppgifter för handläggning av ärenden om insatser och för särskilda uppgifter som följer av bestämmelserna i LSS, om behandlingen är nödvändig för att arbetsuppgifter inom socialtjänsten skall kunna utföras. Det förelåg således inte något hinder av den anledningen mot att behandla BB:s/AA:s ansökan om insats enligt LSS.

I ansökan om insats enligt LSS hade även avsnittet om medgivande till vissa utredningskontakter strukits. Rent allmänt vill jag framhålla att de uppgifter som förvaltningen anser sig behöva för att kunna bedöma rätten till en insats enligt LSS och hur dessa uppgifter skall inhämtas, i första hand bör diskuteras mellan handläggaren och den enskilde. Förvaltningen kan inte som ett krav för att handlägga en ansökan om en insats enligt LSS begära att få generellt medgivande till att få inhämta sekretessbelagda uppgifter från andra myndigheter. Om den enskilde inte medverkar till att förvaltningen får tillgång till uppgifterna är detta däremot en omständighet som kan ha betydelse för nämndens beslut. Av det brev som handläggaren skickade till AA i augusti 2004 synes emellertid det förhållandet att avsnittet om medgivande hade strukits inte ha påverkat handläggningen av ansökan om LSS. Det finns därför inte skäl för mig att närmare gå in på saken.